

Въ 1868 година по инициативата на Теодосий Икономовъ, учителъ при българското училище въ Болградъ, било издадено „повременно и книжовно списание“ „Обштъ трудъ“. То излиза единъ пѣтъ на два месеца; абонаментъ за Ромѣния и България една австрийска жълтица, за Русия — 4 рубли. Отъ това списание излѣзли всичко три книжки. Редактирало се отъ Теодосий Икономовъ.

„Обштъ трудъ“ си поставя за целъ да насърдчава образованието. „Въ нашъ-тъ вѣкъ най иаки, непоклатена основа за сѣко иедно общество, за цѣлъ иединъ народъ — ие образование-то, просвѣштение-то... Цѣль-та на това списание ште бѣде: наука-та и въспитание-то“. (бр. 1, г. I, 1868 г.). Това списание помѣства добре подобрани оригинални и преводни статии изъ областъта на историята и специално българската, изъ областъта на педагогиката, и образователното дѣло; изследвания върху българския езикъ — произходъ и условия за усвѣршенствуването и подобрението му; материали изъ българския фолклоръ — приказки, гатанки, пѣсни, пословици и пр., разкази — оригинални и преводни. Заслужава да се отбележатъ работитѣ на Д. Великсинъ, български писателъ отъ предосвободителната епоха (напр. „Мисли върху жената“), епическия разказъ „Черенъ Арапъ и Хайдутъ Сидеръ“ на Н. Козлова и др. Материалътъ е разнообразенъ, грижливо подбиранъ, съ огледъ да допринася полза, да услужва за развитието на българския народъ, като го обогатява съ разнообразни знания. Нѣма почти нищо излишно, безъ значение, вредно за умственото и нравствено издигане на срѣдно-образования читателъ. Всѣка статия, всѣки разказъ е нѣщо като поучителна лекция. То е списвано въ по-голѣмата си частъ отъ преподаватели въ централното болгарско училище и успѣ да стане отъ една страна помагало на ученицитѣ, а отъ друга — проводникъ на просвѣта, обаче за кратко. Българската интелигенция не го подкрепила и то издѣхнало.

Въ 1870 година излѣзло най-значителното списание въ нашата предосвободителна епоха — „Периодическо списание“, издадено отъ „Българското книжовно дружество“ въ Браила. Това дружество било основано отъ елита на българскитѣ учени и книжовници и си поставило за целъ голѣми и тежки задачи:

Да ратува за „обработванието и усвѣршенствованието а) на българския езикъ и народната наша словестность; и б) на българската история“. (кн. 1, г. I, 1870 г.). Дружеството, обаче, имало по-голѣми амбиции — въ бѣдаше да се развие като „Българска Академия Наука и да стане единъ отъ най-великолѣпнитѣ всенародни храмове на българската наука“. (кн. 1, г. I, 1870 г.).

„Периодическо списание“ трѣбвало да излиза месечно, обаче отначало не спазвало този срокъ и първитѣ шестъ